

heid zijn, niet vóór 1723 van Oud-Katholieken te willen spreken. Wel is het zeer de vraag, of de bekende vikaris-apostoliek Johannes van Neercassel (1663–1686) de mannen van 1723, laat staan de tegenwoordige Oud-Katholieken, als zijn kinderen zou erkennen, zij noemen hem toch met alle recht hun vader. En zoo gezien, moet de geschiedenis van het Oud-Katholicisme vroeger beginnen dan 1723. Daarbij komen dan nog een paar concrete criteria, als daar zijn: de houding van een bepaalden priester in het in 1701–1702 te Rome geleide onderzoek der tegen den vikaris Petrus Codde ingebrachte bezwaren, zijn houding na de in 1702 uitgesproken suspensie van dezen vikaris en vooral de vraag, of de betrokkene het gezag van de pauselijke nuntii dan wel dat van het zoogenaamde Utrechtsche kapittel erkende.

Al deze criteria betreffen den tijd na 1700, maar het moet billijk heeten van een priester, die in de genoemde geschilpunten aan de zijde van het zoogenaamde kapittel stond, aan te nemen, dat zijn bediening vóór dien tijd daarmee in overeenstemming was.

Hoe stond het nu met de pastoors van Delfshaven? Zooals ik elders <sup>1)</sup> heb meegedeeld, was daar in 1670, vermoedelijk in de Lange Dijkstraat, een Rooms-Katholieke statie gevestigd. Achtereenvolgens werd deze bediend door Erasmus van den Broeck (1670–1674), Gijsbertus Coppers (1677–1689), Matthias van Gulick (1689–1692). Geen van deze drie priesters valt ook maar met eenigen schijn van recht als Oud-Katholiek of daartoe voorbeschikt te beschouwen. De eerste zegde nog in 1695 elke bediening vaarwel en vertrok naar een klooster in Zuid-Nederland en de tweede verliet in 1689 eveneens de Hollandsche Zending om een pastoraat in het land van Kleef te aanvaarden. Beide verhuizingen mogen in hoofdzaak andere oorzaken dan afkeer van den geest der overheid in de zending gehad hebben, dit laatste schijnt mij toe ten minste bij Gijsbertus Coppers wel meegewogen te hebben. De derde pastoor, Matthias van Gulick, was ex-Jezuïet, maar, wat ook de reden van zijn uittreding uit de societeit geweest moge zijn, geen

1) Bijdragen voor de geschiedenis van het Bisdom van Haarlem, dl. 44, blz. 267.